

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3801/2022
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Петровић, адвокат у ..., против тужене ББ ПР, Самостална књиговодствена агенција „КОНТО“ Шабац, чији је пуномоћник Коста Даниловић, адвокат у ..., ради утврђења и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1404/22 од 01.06.2022. године, у седници већа одржаној 07. децембра 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1404/22 од 01.06.2022. године и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Шапцу 1П1 163/20 од 01.12.2021. године

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде

Образложење

Основни суд у Шапцу је донео пресуду 1П1 163/20 дана 01.12.2021. године, којом је у првом ставу изреке утврдио да је тужиља била у радном односу код тужене у периоду од 05.05.2003. године до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године; у другом ставу изреке обавезао је тужену да за тужиљу уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање за период од 05.05.2003. до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године; у трећем ставу изреке обавезао је тужену да тужиљи исплати на име накнаде трошкова поступка износ од 152.250,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, а захтев тужиље преко досуђеног па до траженог износа од 156.800,00 динара, тј. за износ од 4.550,00 динара са законском затезном каматом на тај износ одбио је као неоснован.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 1404/22 од 01.06.2022. године, укинуо првостепену пресуду у утврђујућем делу и тужбу са захтевом за утврђење да је

тужиља била у радном односу код тужене у периоду од 05.05.2003. године до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године одбацио, те је преиначио пресуду у обавезујућем делу тако што је одбио тужбени захтев ради уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприноса за случај незапослености Националној служби запошљавања за период од 05.05.2003. године до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године, те је одбио и захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 152.250,00 динара и обавезао тужиљу да туженој накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 159.950,00 динара као и трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужиља је изјавила благовремену и дозвољену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/2023) и закључио да је ревизија тужиље основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Других битних повреда одредаба парничног поступка које могу представљати ревизијски разлог нема.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, тужиља је била радно ангажована код тужене ради обављања ... послова као ... радник у периоду од 05.05.2003. године до 15.06.2020. године када је тужена донела решење о отказу уговора о раду тужиљи од 01.03.2020. године због истека рока на који је радни однос заснован. У оквиру тог периода тужиља је била пријављена на обавезно социјално осигурање према више уговора о раду на одређено време које је закључила са туженом, и то од 01.07.2011. године до 30.06.2012. године, затим од 01.03.2017. године до 28.02.2018. године и од 01.03.2018. године до 01.03.2020. године, и према последњем уговору о раду од 01.03.2020. године до 15.06.2020. године. У решењу којим је отказала уговор о раду тужиљи, тужена је дала погрешно упутство о правном леку да је рок за покретање спора 90 дана од пријема решења. Тужиља је тужбу поднела 21.08.2020. године тражећи утврђење постојања радног односа и уплату доприноса за период од 05.05.2003. године до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године, у коме није имала закључене уговор о раду.

На темељу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев за утврђење постојања радног односа у периоду када тужиља није имала закључен писани уговор о раду основан, те да је рад тужиље, по свом обиму, чињеници да је радила пуно радно време у току недеље и да је примала накнаду за свој рад, у потпуности уподобљен радном односу, а да је тужба благовремена јер је поднета 21.08.2020. године, у року који је назначен у поуци о правном леку из решења тужене

којим је тужиљи отказан уговор о раду и да тужиља не може да трпи последице погрешне поуке о правном леку која није дата у смислу новелиране одредбе члана 195. став 1. и 2. Закона о раду, па с обзиром да је тужиља престала да ради дана 15.06.2020. године, то значи да је тужбу поднела у оквиру рока о којем је поучена почев од пријема решења односно дана сазнања за повреду права јер овај рок почиње да тече од фактичког престанка рада. Следствено томе, овај суд је обавезао тужену да за тужиљу уплати тражене доприносе за обавезно социјално осигурање, налазећи да је надлежан да у парничном поступку одлучује о таквом захтеву запосленог лица.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене, укинуо првостепену пресуду у утврђујућем делу и тужбу са захтевом да је тужиља била у радном односу у опредељеном периоду одбацио. Наведено уз образложење да је тужба са тужбеним захтевом за утврђење да је тужиља била у радном односу код тужене у периоду од 05.05.2003. године до 01.07.2011. године и од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године, неблаговремена. По становишту тог суда, тужиља је већ закључењем уговора о раду од 01.07.2011. године знала да у претходном периоду није била у радном односу са туженом, односно већ 01.03.2017. године је знала да у периоду од 01.10.2012. године до 01.03.2017. године није била у радном односу са туженом, те од њеног сазнања за повреду права учињену у наведена два периода тече рок од 60 дана за подношење тужбе за утврђење постојања радног односа понаособ у односу на сваки од спорних периода, сагласно одредби члана 195. став 2. Закона о раду. Стога овај суд истиче да је тужба од 21.08.2020. године, поднета по истеку преклузивног рока од 60 дана од сазнања за повреду права, а да се погрешна поука односи на побијање решења о отказу, а не на покретање поступка ради утврђења да је тужиља била у радном односу у наведеним периодима. Последишно другостепени суд одбија захтев тужиље за уплату доприноса налазећи да тужиља нема право на уплату доприноса јер није утврђено постојање радног односа у опредељеном спорном периоду.

Врховни суд не прихвата изнето становиште другостепеног суда јер налази да је засновано на погрешној примени материјалног права.

Пре свега, Закон о раду ("Сл. гласник РС", бр. 70/2001, 73/2001) који је важио у време када је тужиља ступила на рад код тужене и Закон о раду ("Сл. гласник РС", бр.24/2005...13/2017) који је важио у време њеног каснијег рада, садржи идентична правила о заснивању радног односа одређењем да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад у писаном облику, те да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у писаном облику, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад. Током поступка је утврђено да је рад тужиље, по свом обиму, чињеници да је радила пуно радно време у току недеље и да је примала накнаду за свој рад, у потпуности уподобљен радном односу, а за оцену благовремености тужбе за заштиту права у вези тако успостављеног односа странака, у смислу члана 195. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр.24/2005...13/2017) који се примењује у погледу судске заштите сваке врсте повреде радног права, битно је када је тужиља сазнала за повреду права, у вези које тражи правну заштиту тужбом. У вези са тим Грађанско одељење Врховног касационог суда је на седници од 25.12.2012. године, изјашњаваћи се о радном односу на одређено време и преображају радног односа, заузело став о почетку тока рока за подношење тужбе ради заштите од повреде права у радном односу, у смислу члана 195. Закона о раду. Према том ставу запослени је за

повреду права из радног односа сазнао када је примио решење о отказу односно када је престао да ради, јер је то моменат сазнања за повреду права, па се рок за подношење тужбе рачуна од дана када је запослени примио решење о отказу уговора о раду или када је престао да ради јер је тада видљива повреда права запосленог.

Дакле, другостепени суд је погрешно оценио почетак тока преклузивног рока из чл. 195. Закона о раду.

Наиме, у конкретном случају тужилца је престала да ради дана 15.06.2020. године истеком последњег уговора о раду на одређено време, када јој је и уручен отказ уговора о раду, што је и дан сазнања за повреду права запосленог, која повреда се састоји у томе што тужена није за тужилцу извршила уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период у коме је тужилца била у фактичком раду. Дакле, повреда права запосленог управо тада постаје видљива и добија свој коначни облик. Супротним становиштем права запослених била би угрожена и изиграна јер би послодавац периодичним закључивањем уговора о раду утицао на запослено лице у погледу заштите својих права. Тужилца је тужбу поднела у складу са упутством о правном леку које јој је дато у решењу о отказу, па се не може сматрати да је тужба неблаговремена ако је поднета пре истека рока од 90 дана нити тужилца може трпети штетне последице погрешно датог упутства о року за изјављивање правног лека.

Како је тужбени захтев за утврђење постојања радног односа основан, то је последично основан и захтев за уплату тражених доприноса надлежним фондovima.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 416. став 1. ЗПП Врховни суд одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Тужилци, која је успела у поступку по ревизији, сагласно члановима 153. и 154. и 163. ЗПП досуђени су трошкови ревизијског поступка према опредељеном износу, односно за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић